

Imel jo je ded. Imel jo je oče.
Obstaja drugačna izbira?

Seveda! Nova žaga STIHL!
Kajti nove žage STIHL vam omogočajo
varnejše in lažje delo. V tej smeri teče
nadaljnji tehnološki razvoj. Posebna
pozornost je namenjena teži, udobnosti
upravljanja in varnosti pri delu.

Odluke Stihlovih žag so: stranik, napredni motor,
zagon motorja, kompenzator in zavorni vijak. Če
iščete zamenjavo za staro žago STIHL, vam
novo žago STIHL. To je najboljša izbira, ki vam
sprememi. Več informacij o žagah
boste dobili pri vašem strokovnjaku.

Ekskluzivni uvoznik za Slovenijo:
UNICOMMERCE d. o. o. Ljubljana
Celovška c. 147, 1000 Ljubljana
Telefon: 01/515 64 10, 515 91 90
Telefaks: 01/515 64 14, 515 64 15

STIHL
Professional

Mirko MEDVED
Boštjan KOŠIR

VARNO DELO PRI SEČNJI

ZVEZA GOZDARSKIH
DRUŠTEV SLOVENIJE

KMETIJSKO
GOZDARSKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

ZAVOD ZA GOZDOVE
SLOVENIJE

GOZDARSKI NASVETI

Z dovoljenjem avtorjev in izdajateljev objavil Gozdarski inštitut Slovenije: www.gozdis.si

VRTNI CENTER ROTAR

Dr. Mirko MEDVED

Dr. Boštjan KOŠIR

VARNO DELO PRI SEČNJI

Ljubljana 2002

Nudimo vam veliko izbiro strojev, orodja in opreme za gozdarje, ter vse vrste malih kmetijskih strojev in orodja.
ROTAR d.o.o., Podsmreka 7b, 1356 DOBROVA, tel.: 01/ 242 5100, fax : 01/ 242 5125, www.rotar.si, E-mail: rotar@sol.si

Mirko MEDVED, Boštjan KOŠIR. Varno delo pri sečnji, (Zbirka Gozdarski nasveti, št. 5). [2. dopolnjena izd.].

Ljubljana: Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarska založba: Zavod za gozdove Slovenije: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, 2002

Ilustracije: Boštjan KOŠIR

CIP - kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

630*32:614.8
630*304

MEDVED, Mirko
Varno delo pri sečnji / [besedilo] Mirko Medved ; [ilustracije] Boštjan Košir. - Ljubljana : Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarska založba : Zavod za gozdove Slovenije : Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, 2002. - (Zbirka Gozdarski nasveti ; št. 5)

ISBN 961-6142-05-4 (Gozdarska založba)

Zbirka GOZDARSKI NASVETI št. 5

Urednik: mag. Franc PERKO, univ. dipl. inž. gozd.

Besedilo: dr. Mirko MEDVED, univ. dipl. inž. gozd., Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana

Ilustracije: doc. dr. Boštjan KOŠIR, univ. dipl. inž. gozd., BF - oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, Ljubljana

VARNO DELO PRI SEČNJI

Lektor: Tadeja KLUN, prof.

Ilustracije: doc. dr. Boštjan KOŠIR, univ. dipl. inž. gozd.

Priprava za tisk: Blaž BOGATAJ, inž. gozd.

Fotografija na naslovni strani: Matej RUPEL

Izdala: Zveza gozdarskih društev Slovenije - Gozdarska založba, Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Miklošičeva 4, Ljubljana

Natisnil: Euroraster d. o. o., Ljubljana

Vsako kopiranje, prepisovanje ali drugo reproduciranje te publikacije brez predhodnega soglasja avtorjev pomeni kršitev avtorskih pravic.

KAZALO VSEBINE

	PREDGOVOR K DRUGI, DOPOLNJENI IZDAJI	5
1	DELO PRI SEČNJI - SAMO KNJIGA JE PREMALO	7
2	PRIDOBIVANJE LESA IN SEČNJO NAČRTUJEMO	8
3	METODE DELA PRI SEČNJI	10
4	NEZGODE PRI DELU V GOZDOVIH	12
5	PRIMER TRAGIČNE NEZGODE PRI DELU	16
6	KAJ LAHKO SAMI STORIMO ZA POVEČANJE VARNOSTI V NAŠIH GOZDOVIH	21
7	PSIHOFIZIČNE SPOSOBNOSTI IN ZAHTEVE PRI GOZDNEM DELU	23
8	VAROVALNA OBLAČILA IN OPREMA DELAVCA	25
9	ORODJE, POTREBNO PRI SEČNJI	28
10	MOTORNA ŽAGA, SESTAVNI DELI IN IZBIRA	30
11	OKVARE PRI DELOVANJU MOTORNE ŽAGE	34
12	OSNOVNA PRAVILA PRI DELU Z MOTORNO ŽAGO	36
13	ZAGANJANJE ŽAGE	38
14	ŽAGANJE Z MOTORNO ŽAGO	40
15	PODIRANJE DREVES	44
15.1	Izbira smeri podiranja in ocena potencialnih nevarnih situacij	45
15.2	Čiščenje okolice drevesa in smeri umika	46
15.3	Obdelava korenovca	46
15.4	Izdelava zaseka	47
15.5	Podžagovanje in oblikovanje ščetine	50
15.5.1	Drevo je tanjše od dolžine letve	52
15.5.2	Drevo je debelejše od dolžine letve	53

15.5.3	Drevo je debelejše od dveh dolžin letve	54
15.5.4	Pravila in posebnosti pri oblikovanju ščetine	55
15.6	Klinjenje in naganjanje dreves	58
15.7	Umik ob padcu drevesa	60
15.8	Sproščanje obviselih dreves	61
16	KLEŠČENJE VEJ	65
16.1	Skandinavska tehnika kleščanja vej	67
16.2	Slemenska tehnika kleščanja vej	69
17	PREŽAGOVANJE DEBEL	70
18	DELO V IZREDNIH RAZMERAH: SNEGOLOMI, VETROLOMI, ŽLEDOLOMI	74
19	ROČNO LUPLJENJE	77
20	GOZDNI RED	79
21	KROJENJE GOZDNIH LESNIH PROIZVODOV	81
22	VZDRŽEVANJE MOTORNE ŽAGE V GOZDU	86

PREDGOVOR K DRUGI, DOPOLNJENI IZDAJI

Leta 1995 je v zbirki Gozdarski nasveti (št. 2) izšel priročnik "Varno delo pri sečnji". Naš osnovni motiv pri pisanju je bil predvsem opozoriti čim širši krog lastnikov gozdov, kako nevarno je to delo. Nekatere smo skušali prepričati, naj sami ne delajo, oz. jih odvrniti od dela. Drugim, ki jim delo v gozdu predstavlja pomembno samozaposlitev, pa smo predstavili nekaj koristnih napotkov. Na koncu prvega poglavja smo takrat zapisali:

"Varnega in učinkovitega dela pri sečnji se ne da naučiti samo s pomočjo priročnikov. Potrebno je izobraževanje ob konkretnem delu v gozdu in praktične izkušnje. Zavedamo se, da nikogar ne moremo odvrniti od tega, da bi delal z motorno žago. Želimo le, da bi del tega, kar boste prebrali, nosili v svoji zavesti s seboj v gozd."

Po dobrih petih letih se je izkazalo, da smo namen deloma dosegli. Spremenilo se je marsikaj. Predvsem postaja vse pomembnejše izobraževanje lastnikov gozdov. Nova zakonodaja s področja varnosti in zdravja pri delu obravnava kmete enakovredno kot ostale podjetnike, izpušča pa najbolj rizični in najštevilčnejši skupini polkmetov in predvsem nekmetov. Vsem, ki delajo s kmetijskimi in gozdarskimi stroji pa Zakon o kmetijstvu nalaga ustrezno usposobljenost. Razvija se zavarovalništvo, ki bo v prihodnje moralo prevzeti pomembno vlogo tudi na tem področju in delovati predvsem na preventivi. Kljub temu, da vstopamo v Evropo in prevzemamo njen pravni red, čudežnih rešitev ni pričakovati. Probleme z (ne)varnostjo pri delu v gozdu, še posebej med malimi zasebnimi lastniki gozdov, imajo tudi v teh državah. Vendar njihove statistike kažejo, da so v preventivnih prizadevanjih uspešnejši od nas.

Vsebinsko knjige je bilo potrebno dodelati in prilagoditi spremenjenim razmeram. Upoštevali smo izkušnje inštruktorjev Srednje gozdarske lesarske šole iz Postojne, ki izvajajo tečaje varnega dela pri sečnji po vsej Sloveniji. Strokovna priporočila, ki so jih prispevali Jože Požar, Boris Samec in Marjan Vadnu, smo v celoti upoštevali. Za pomoč pri nastajanju druge, dopolnjene izdaje knjige se jim najlepše zahvaljujem.

Zelo koristne so bile tudi pripombe prof. dr. Marjana Lipoglavška, ki jih je posredoval po izidu prve izdaje. Na koncu je napisal: "Nobeno delo ni tako dobro, da ne bi moglo biti boljše", in izrazil upanje, da